

ברכת חתנים בעשרה

נתנאל גודמן ואלי שפירא

הגמרא במסכת כתובות (ז ע"ב) עוסקת במקור החיוב למניין בברכת חתנים. ברכת חתנים היא שבע הברכות שאנו נוהגים לברך בשעת החופה, כפי שמסבירה הגמרא בדף ח ע"א. תחילה נעבור על השקלא וטריא בסוגיה, ובהמשך ניכנס לעומקם של דברים.

פשט הגמרא

גופא אמר רב נחמן אמר לי הונא בר נתן תנא מנין לברכת חתנים בעשרה שנאמר ויקח עשרה אנשים מזקני העיר ויאמר שבו פה ורבי אבהו אמר מהכא במקלות ברכו א-להים ה' ממקור ישראל

(כתובות ז ע"ב)

הגמרא פותחת בדברי רב נחמן המצטט ברייתא בשם הונא בר נתן. לפי דבריו, מקור חיוב עשרה בברכת חתנים הוא פסוק המתאר את חתונת בועז ורות: "וַיִּקַּח עֶשְׂרֵה אַנְשִׁים מִזְקְנֵי הָעִיר" (רות ד, ב). המגילה מתארת את טקס החליצה של הגואל ואת החתונה של בועז ורות, ומוסיפה כי לשם כך כינס בועז עשרה אנשים. מכאן רב נחמן לומד שברכת חתנים מחויבת בעשרה אנשים.

רבי אבהו חולק על רב נחמן ומצטט פסוק אחר שממנו הוא לומד דין זה: "בְּמִקְלוֹת בָּרְכוּ א-להים ה' מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל" (תהילים סח, כז). רבי אבהו לומד מפסוק זה שהדרך לברך את ה' היא בקהל, כלומר בעשרה אנשים. ורב נחמן בהאי קרא דרבי אבהו מאי דריש ביה מיבעי ליה לכדתניא היה ר"מ אומר מנין שאפילו עוברים שבמעיי אמן אמרו שירה על הים שנאמר במקלות ברכו א-להים ה' ממקור ישראל ואידך אם כן לימא קרא מבטן מאי ממקור על עסקי מקור.

(שם)

הגמרא מנסה לברר מה רב נחמן לומד מהפסוק שדרש ר' אבהו. תשובת הגמרא היא ציטוט של ברייתא בשם ר' מאיר הדורש פסוק זה ולומד ממנו שבזמן קריעת ים סוף אפילו עוברים במעי אמן אמרו שירה. לימוד זה נובע מהמילים "ממקור ישראל". ר' מאיר מבין שהמילה מקור מדברת על ענייני ראשית ויצירה, ובעצם היא מתארת את העובר הנמצא ב"מקור". הגמרא עונה בשם ר' אבהו שדרשה זו איננה אפשרית משום שאם היה מדובר על עוברים, היה צריך להיות כתוב: "במקהלות ברכו אלוקים ה' מבטן ישראל". הגמרא מפרשת שלשיטת ר' אבהו המילה מקור מתייחסת ל'ענייני מקור', כלומר ענייני ביאה או פרייה ורבייה הקשורים במהודק לחתונה.⁷²

ורבי אבהו בהאי קרא דרב נחמן מאי דריש ביה ההוא מיבעי ליה למידרש עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית דאי סלקא דעתך לברכה לא סגיאל דלאו זקנים ואידך אי סלקא דעתך למידרש לא סגיאל דלאו עשרה אין לפרסומי מילתא וכדאמר ליה שמואל לרב חנא בגדתאה פוק ואיתי לי בי עשרה ואימא לך באנפייהו המזכה לעובר קנה והלכתא המזכה לעובר לא קנה.

(שם)

כעת הגמרא מבררת לכיוון השני: מה ר' אבהו לומד מהפסוק "ויקח עשרה אנשים" שממנו למד רב נחמן שברכת חתנים בעשרה. הגמרא עונה שלפי ר' אבהו בועז כינס עשרה אנשים כדי לדרוש בפניהם הלכה שחידש. החידוש הוא שהפסוק "לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה' גם דור עשירי לא יבא להם בקהל ה' עד עולם" (דברים כג, ד) מדבר רק על גברים, אך לנשים עמוניות ומואביות מותר לבוא בקהל ה' ולכן חתונתו עם רות המואבייה כשרה. הגמרא אף מנסה להוכיח טענה זו ואומרת שאם בועז כינס עשרה רק לשם הברכה והחתונה, עשרה אלו לא היו צריכים להיות דווקא זקנים.

בהמשך הגמרא מקשה גם על לימודו של ר' אבהו ושואלת: אם בועז היה רוצה רק לדרוש הלכה, מדוע היה צריך עשרה אנשים? הגמרא עונה שצריך

⁷² המילה מקור מופיעה בתורה בהקשר של יחסי אישות: "וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת אִשְׁהוֹתָיִם וְגִלְהָ אֶת עֶרְוַתָּהּ אֶת מִקְרָהּ הֶעֱרָה" (ויקרא כ, יח).

עשרה אנשים "לפרסומי מילתא", כלומר שבועז רצה שהלכה זו תתפרסם ברבים ולכן כינס עשרה. לשם כך הגמרא מצטטת סיפור שבו שמואל ביקש מרב חנא לכנס עשרה אנשים כדי לדרוש בפניהם הלכה חדשה – המזכה לעובר קנה, כלומר אדם יכול להקנות חפץ לעובר. סוגיית הגמרא מסתיימת במילים – "והלכתא המזכה לעובר לא קנה". אפשר להסביר משפט זה כאמירה בעלמא, כיוון שדיברנו על הלכות המזכה לעובר באה הגמרא ודורשת לנו, על הדרך, שההלכה היא שאין אפשרות לזכות לעובר. אפשר גם לומר שמשפט זה הוא תשובה בשם רב נחמן האומר ששמואל היה צריך לכנס עשרה אנשים ולדרוש הלכה זו לפנייהם רק כי דעתו הייתה פורצת דרך ומנוגדת להלכה המקובלת. לפיכך לא צריך לכנס עשרה אנשים בכל דרישת הלכה. מכאן יוצא שאם בועז כינס עשרה אנשים, זה כנראה היה לצורך ברכת החתנים.

מקור החיוב

כאמור הסוגיה פותחת בהנחה שברכת חתנים מחייבת עשרה אנשים. דין זה מופיע גם במשנה במסכת מגילה (כג ע"ב) בתוך רשימת המצוות הצריכות להיעשות במניין:

אין פורסין על שמע ואין עוברין לפני התיבה ואין נושאים את כפיהם ואין קורין בתורה ואין מפטירין בנביא ואין עושין מעמד ומושב ואין אומרים ברכת אבלים ותנחומי אבלים וברכת חתנים ואין מזמנין בשם פחות מעשרה ובקרקעות תשעה וכהן ואדם כיוצא בהן.

(מגילה כג ע"ב)

הגמרא שם דנה בסיבות לחיוב עשרה אנשים בכל אחד מהמקרים המופיעים במשנה:

מה"מ אמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן דאמר קרא ונקדשתי בתוך בני ישראל כל דבר שבקדושה לא יהא פחות מעשרה מאי משמע דתני ר' חייא אתיא תוך תוך כתיב הכא ונקדשתי בתוך בני ישראל וכתוב התם הבדלו מתוך העדה ואתיא עדה עדה דכתיב התם עד מתי לעדה הרעה הזאת מה להלן עשרה אף כאן עשרה.

(שם)

הגמרא שואלת מה המקור לחיוב עשרה אנשים ומביאה לימור מהפסוק: "וְנִקְדְּשֵׁתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (ויקרא כב, לב) ש"כל דבר שבקדושה לא יהא פחות מעשרה", כלומר דברים שבקדושה דורשים מניין. לא ברור אם מקור זה הוא המקור לכל הרשימה שהופיעה במשנה או רק לחלק ממנה. בהמשך הגמרא מביאה טעמים אחרים למקרים ספציפיים מהמשנה, ולכן נראה שהמקור "ונקדשתי" אינו מוסב על כל המקרים שבמשנה:

ואין עושין מעמד ומושב פחות מעשרה: כיון דבעי למימר עמדו יקרים עמדו שבו יקרים שבו בציר מעשרה לאו אורח ארעא: ואין אומרים ברכת אבלים וברכת חתנים: מאי ברכת אבלים ברכת רחבה דא"ר יצחק א"ר יוחנן ברכת אבלים בעשרה ואין אבלים מן המנין ברכת חתנים בעשרה וחתנים מן המנין: ואין מזמנין על המזון בשם פחות מעשרה: כיון דבעי למימר נברך לאלהינו בציר מעשרה לאו אורח ארעא. והקרקעות תשעה וכהן ואדם כיוצא בהן: מנה"מ אמר שמואל עשרה כהנים כתובים בפרשה.

(שם)

הגמרא הולכת על פי סדר המקרים במשנה: מעמד ומושב; ברכת אבלים וברכת חתנים; זימון בשם וקרקעות. לכל אחד מהמקרים הללו היא מפרטת מקור לחיוב עשרה אנשים שהוא אינו המקור שהובא לעיל, דברים שבקדושה. לשתי הלכות הגמרא לא מביאה מקור – ברכת אבלים וברכת חתנים. דבר זה מעורר שאלה: אפשר להגיד ששני המקרים האלה שייכים לקבוצה הראשונה של דברים שבקדושה, ולכן לא הובא להם טעם מיוחד. אך מבחינת סדר הכתיבה של המשנה ושל הגמרא, נראה שברכת אבלים וברכת חתנים שייכות לקבוצה השנייה, ולכן צריך לברר מהו הטעם במקרים אלו.

"השיטה מקובצת" מביא בשם הגאונים שהטעם לחיוב עשרה בברכת חתנים הוא שייכות המקרה לקבוצה של הדברים שבקדושה:

גופא אמר רב נחמן כו' מנין לברכת חתנים בעשרה שנאמר ויקח בועז עשרה אנשים. פי' סתמא דמילתא שלא כנסן אלא לברכת חתנים דאי משום עדים או קנין בתרי סגיא ליה הא לא כנסן אלא לברכה בלבד

ומפני שדבר שבקדושה הוא לברך את השם כינס עשרה. לשון הגאונים ז"ל.

(שיטה מקובצת על הסוגיה)

כדי להבין את הרעיון העומד מאחורי דבריו נצטרך לבאר מעט יותר את המושג "דברים שבקדושה". המצוות המופיעות במשנה במגילה שהגמרא מכנה דברים שבקדושה הן: קריאת שמע; שליח ציבור; נשיאת כפיים; קריאה בתורה וקריאה בהפטרה. אפשר להגיד שמצוות אלו הן מצוות הקשורות בהשראת שכינה. התוכן של המצוות, כגון קריאת שמע ותפילה, הוא השראת שכינה.

אם כך, אפשר להציע שהגאונים סברו שגם במעמד החתונה יש עניין של השראת שכינה. אפשר להסביר זאת בשני אופנים: האחד, במעמד החופה ובתוכן של הברכות יש תוכן של השראת שכינה ('איש ואישה זכו שכינה ביניהם'), ולכן חייבים לקיים מעמד זה בעשרה אנשים. השני, כיוון שאנו רוצים ושואפים שתשרה השכינה בין בני הזוג המקימים עכשיו את ביתם, אנו מקיימים מעמד זה בעשרה כדי שנוכל להזמין את השכינה לשרות בביתם החדש.

עם זאת יש להקשות על שיטת הגאונים: אם אכן הסיבה של חיוב עשרה בברכת חתנים היא כיוון שזה דבר שבקדושה, מדוע זה לא כתוב מפורשות? על הסוגיה במגילה עוד אפשר לתרץ שברכת חתנים שייכת לקבוצה הראשונה של דברים שבקדושה, אבל בסוגיה שלנו לא ברור מדוע הגמרא לא ציטטה את המשנה במגילה כטעם לחיוב במניין. הגמרא בסוגייתנו מביאה שני פסוקים אחרים היכולים להיות המקור לדין זה. לכן נראה לומר שלפי סוגייתנו יש טעם אחר לחיוב עשרה בברכת חתנים והוא אינו דברים שבקדושה.

מחלוקת רב נחמן ור' אבהו

בסוגייתנו יש מחלוקת בין רב נחמן לר' אבהו מה מקור החיוב. כל אחד מהאמוראים מצטט פסוק אחר וטוען שבו נמצא המקור. ננסה לרדת לשורש המחלוקת דרך עיון בפסוקים.

לפי רב נחמן, מקור החיוב במגילת רות (ד, ב): "אמר רב נחמן אמר לי הונא בר נתן תנא מניין לברכת חתנים בעשרה שנאמר ויקח עשרה אנשים מזקני העיר ויאמר שבו פה."

כדי להבין לעומק את שיטת רב נחמן יש לקרוא את כל פרק ד' במגילת רות. בועז מכנס עשרה אנשים מזקני העיר לצורך מעמד החליצה של הגואל והחתונה שלו עם רות. כשקוראים את הפרק שמים לב מיד שמדובר במעמד ציבורי גדול: האירוע מתרחש בשער העיר ("ובעז עֲלָה הַשַּׁעַר", שם א), ונוכחים בו לא רק עשרת הזקנים אלא גם כל העם ("וַיֹּאמְרוּ בְּעֵז לְזָקְנִים וְכָל הָעָם עֲדִים אַתֶּם הַיּוֹם כִּי קָנִיתִי אֶת כָּל אֲשֶׁר לְאַלְמֶלֶךְ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לְכַלְיוֹן וּמַחְלוֹן מִיַּד נְעָמִי", שם ט). מלבד זאת, מודגש שם שבעז מבקש את עדות העם והזקנים לכל המתרחש:

וַיֹּאמְרוּ בְּעֵז לְזָקְנִים וְכָל הָעָם עֲדִים אַתֶּם הַיּוֹם כִּי קָנִיתִי אֶת כָּל אֲשֶׁר לְאַלְמֶלֶךְ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לְכַלְיוֹן וּמַחְלוֹן מִיַּד נְעָמִי: וְגַם אֵת רוּת הַמַּאֲבִיבָה אֲשֶׁת מַחְלוֹן קָנִיתִי לִי לְאִשָּׁה לְהַקִּים שֵׁם הַמֵּת עַל נַחְלָתוֹ וְלֹא יִפְרֹת שֵׁם הַמֵּת מֵעַם אֲחִיו וּמִשַּׁעַר מְקוֹמוֹ עֲדִים אַתֶּם הַיּוֹם: וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעָם אֲשֶׁר בַּשַּׁעַר וְהַזָּקְנִים עֲדִים: יָתֵן ה' אֶת הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל בֵּיתְךָ כְּרַחֵל וְכַלְמָה אֲשֶׁר בָּנוּ שְׂתֵיָהֶם אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וַעֲשֵׂה חֵיל בְּאַפְרָתָה וּקְרָא שֵׁם בְּבֵית לְחָם.

(רות ד, ט-יא)

מדוע כל העם צריכים להיות עדים? הלא די בשני עדים לחתונה או לייבוש? אולי אפשר לומר שבעז מבקש את רשות העם והזקנים לשאת את רות לאישה, כלומר נוכחות העם והזקנים היא זו שנותנת תוקף לחתונה.

נראה שרב נחמן למד חיוב עשרה בברכת חתנים דווקא מפסוק זה כיוון שהוא סובר שחתונה היא מעמד החייב להתרחש בציבור. לפי שיטתו, כמו שבחתונת בועז ורות המעמד היה ציבורי ונוכחות העם והזקנים בחתונה נתנה לה את התוקף, כך גם בכל חתונה. החתונה אינה רק אירוע פרטי בין שני בני הזוג, אלא יש לה השלכות ציבוריות. משום כך על הציבור להיות שותף בה. הדבר דומה למה שראינו בגמרא בתחילת המסכת (דף ג ע"א) ש"כל המקדש אדעתא דרבנן מקדש", וכפי שהסביר זאת רש"י: "כל המקדש אשה על דעת שהנהיגו

חכמי ישראל בישראל הוא מקדשה" (ג ע"א ד"ה "כל המקדש"). אם כך, לפי רב נחמן, לא הברכה דייקא מצריכה עשרה אנשים, אלא עצם החתונה עצמה צריכה להתרחש בעשרה כי הם מייצגים את הציבור. החתונה היא אירוע קונקרטי ממשי המתרחש כאן ועכשיו, והוא מצריך את הסכמת הציבור כדי לקבל את תוקפו.

ר' אבהו לומד את החיוב מפסוק אחר: "בְּמִקְהָלוֹת פְּרָכּוֹ א-להים ה' מְקוֹר יִשְׂרָאֵל". במשנה במסכת ברכות (מט ע"ב) גם ר' יוסי הגלילי דורש פסוק זה בהקשר של ברכה בציבור. המשנה שם דנה על הלכות הזכרת ה' בברכת הזימון: "ר' יוסי הגלילי אומר לפי רוב הקהל הם מברכים שנאמר במקהלות ברכו א-להים ה' ממקור ישראל" (ברכות מט ע"ב). אולי אפשר לומר שר' אבהו מצטט את דברי ר' יוסי הגלילי. אם כך, לפי ר' אבהו, בברכת חתנים אנו מברכים את ה' על החתונה ולכן יש צורך בעשרה. יש לשאול: מדוע יש צורך בעשרה כדי לברך את ה'? בפשטות, אפשר להגיד שאין זה מכובד לברך את הקב"ה במיעוט אנשים. כדי לברך את ה' אנו זקוקים לקהל כדי שהברכה תהיה מכובדת וראויה, ואין זו דרך ארץ לעשות זאת במעט אנשים. דברים אלו מתחברים למסכת מגילה שבה ראינו שברכת חתנים הופיעה ברשימת המצוות שטעם החיוב שלהן בעשרה הוא "לאו אורח ארעא".

קריאה מחודשת בסוגיה

נסכם את שתי השיטות בסוגיה:

- שיטת רב נחמן: חתונה היא אירוע ממשי, והשתתפות הציבור והסכמתו נותנת לה תוקף.
 - שיטת ר' אבהו: אנו מברכים את ה' בחתונה, ולכן צריך עשרה כדי לברך את ה' בקהל.
- נחזור להמשך הסוגיה ונראה כיצד הגמרא פיתחה את השיטות.

שיטת ר' אבהו

הגמרא מסבירה שלפי ר' אבהו המילה מקור בפסוק מדברת על עסקי מקור, כלומר ענייני ביאה. כך גם תוספות רי"ד מפרש בשם "בעל הלכות גדולות": "בשעה שאתה מברך על המקור משום פריה ורביה עשה קהילה" (פסקי רי"ד מסכת כתובות, ז ע"ב). הברכה היא כלל לא על החתונה, אלא על הזרע העתיד לצאת מבני הזוג. לצורך ברכה זו אנו זקוקים לעשרה אנשים כי זו הדרך לברך את ה', בקהל. במספר מקומות בתנ"ך אפשר לראות שתוכנה של ברכת החתונה היא על הזרע העתיד להיוולד: ה' מברך את אדם וחוה "פרו ורבו"; משפחתה של רבקה מברכת אותה: "אַחַתְּנוּ אֵת הַיְי לְאַלְפֵי רֶבֶכָה וַיִּירֶשׁ וַיְרַעַף אֶת שְׁעַר שְׁנָאָיו" (בראשית כד, ט); גם בסיפור המופיע בסוגייתנו, חתונת בועז ורות, העם והזקנים מברכים אותם: "יִתֵּן ה' אֶת הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֵל בֵּיתְךָ כְּרַחֵל וּכְלֵאָה... וַיְהִי בֵיתְךָ כְּבֵית פְּרִיץ אֲשֶׁר יִלְדָה תִּמְרָ לִיהוּדָה מִן הַזֶּרַע אֲשֶׁר יִתֵּן ה' לְךָ מִן הַנְּעֻרָה הַזֹּאת" (רות ד, יא–יב).

בהמשך הגמרא שואלת על שיטת ר' אבהו מה הוא לומד מהפסוק שדרש רב נחמן: "ויקח בועז עשרה אנשים". הגמרא עונה שבועז כינס את האנשים על מנת לדרוש הלכה חדשה. בועז רוצה ללמד הלכה על הפסוק "לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה'" כדי שתאפשר את נישואיו עם רות. יש לשאול: מה ראה בועז לדרוש הלכה זו לפני עשרה אנשים? ומדוע התעקש לדרוש אותה דווקא ביום חתונתו?

ייתכן שהתשובה מופיעה בסוף מגילת רות. המגילה מסתיימת בפירוט השושלת מפרץ ועד דוד: "וַיְשַׁלְּמוּן הוֹלִיד אֶת בְּעוֹז וּבְעוֹז הוֹלִיד אֶת עוֹבֵד: וְעוֹבֵד הוֹלִיד אֶת יִשְׂרָאֵל הוֹלִיד אֶת דָּוִד" (שם, כא–כב). הסיבה שבועז כל כך רצה לדרוש הלכה זו היא מתוך חשיבה על העתיד, על הזרע שעתיד להיוולד לו. היה לו חשוב שכולם ידעו ויכירו שהוא זרע כשר. דווקא ברגע הגדול של החתונה, בועז חושב על ילדיו, נכדיו וניניו שמהם עתיד לצאת גם מלך ישראל. כעת מובן מדוע פירש ר' אבהו את הפסוק 'ויקח בועז עשרה אנשים' כדרישת הלכה. לפי ר' אבהו, ברגע החתונה הדבר העיקרי שאנו מתכווננים,

שואפים ומתפללים אליו הוא הקמת הזרע. כך הוא מסביר את הצורך בעשרה בברכת החתנים, וכך בועז נוהג בחתונתו.

שיטת רב נחמן

ראינו לעיל שרב נחמן סובר שהחתונה היא אירוע ממשי וקונקרטי המצריך את הסכמת הציבור כדי לקבל תוקף, וזו הסיבה שצריך עשרה בברכת חתנים. על השאלה כיצד רב נחמן מפרש את הפסוק שדורש ר' אבהו: "במקהלות ברכו אלוקים ה' ממקור ישראל", הגמרא עונה בשם רב נחמן שהפסוק מדבר על שירת הים. "ממקור ישראל", כלומר אפילו עוברים שבמעי אמן אמרו שירה על הים. רב נחמן לא מדבר על העתיד, על "עסקי מקור" של פרייה ורבייה, אלא על הכאן ועכשיו. לפי רב נחמן, הפסוק מדבר על העובר הנוכח גם הוא במעמד ואומר שירה לקב"ה.

סוגיית הגמרא מסתיימת בדיון, המעט תמוהה, על המזכה לעובר. במבט ראשון אפשר לחשוב שדיון זה מובא כדרך אגב: ר' אבהו רצה להוכיח שיש מקרים שבהם מכנסים עשרה אנשים כדי לדרוש הלכה, והביא סיפור על שמואל שכינס עשרה כדי לדרוש שהמזכה לעובר קנה.

אחרי שהתעמקנו בשיטות רב נחמן ור' אבהו, אפשר להבין שהדיון על המזכה לעובר אינו מקרי, אלא הוא קשור קשר הדוק לסוגיה. ר' אבהו מביא את דברי שמואל האומר שהמזכה לעובר קנה כיוון שמימרא זו הולכת יד ביד עם שיטתו. ר' אבהו חי את החיים במבט קדימה המסתכל לעתיד ותוהה מה ילד יום. לכן לשיטתו בחתונה אנו מברכים על הזרע והילדים העתידים לצאת, ולכן בועז מתעקש כל כך לדרוש ביום חתונתו את ההלכה המכשירה את זרעו לדורי דורות. זו גם הסיבה שהמזכה לעובר קנה: אמנם העובר לא נוכח אתנו כאן ועכשיו, אך הוא עתיד להיוולד ולהיות לאדם ולכן ניתן להקנות לו.

לעומתו ניצב רב נחמן המביא לסוגיה גישה שונה. לפי רב נחמן, מה שחשוב הוא מה שיש כאן ועכשיו, הממשי. לפי רב נחמן, הסיבה שצריך עשרה בברכת החתנים היא נתינת תוקף לאירוע המתרחש לנגד עינינו. לפי שיטתו,

מצד אחד העובר יכול לומר שירה על הים כיוון שהוא נוכח שם עם כולם, ומצד שני אי אפשר להקנות לו כי הוא עוד לא כאן.

סיכום

סוגייתנו עוסקת בשאלת מקור החיוב לברכת חתנים בעשרה. דרך ההעמקה בדיון על מקור החיוב נגלו לעינינו שתי תפיסות עולם שונות בנוגע למעמד החתונה ולברכת החתנים. לפי רב נחמן, מעמד החתונה מצריך עשרה אנשים כיוון שזהו אירוע בעל השלכות ציבוריות. הציבור הנוכח בחתונה מביע את הסכמתו ובעצם נותן תוקף למתרחש. לעומת זאת ר' אבהו לא תופס כך את מעמד החתונה, אלא לשיטתו כדי לברך את ה' בצורה מכובדת אנו זקוקים לקהל, עשרה אנשים.

כשהעמקנו עוד בסוגיה ועשינו את החיבור בין הלכה לאגדה, גילינו שהמחלוקת בין ר' אבהו לרב נחמן אינה נוגעת רק למעמד החתונה. יש פה שתי תפיסות עולם שונות הבאות לידי ביטוי גם בתחומים אחרים בחיים ובהלכה. ר' אבהו מסתכל לעתיד ורואה את הנולד, ואילו רב נחמן "חי את ההווה".